

1

"נעשה צפוף", אומרת ליובה, ומעיפה קווצת שיער אדמוני לאחור.
"אני מרגישה לא נוח, כשיש במקום אחד כל כך הרבה אנשים".

"אני יודעת". מרי מהנהנת, ומסדרת את התינוק בתנוחה יותר טובה
בתוך המנשא שעליה. "את אומרת את זה כל פעם מחדש בטון של
גילוי אמריקה. קלטתי שאת היסטורית כשיש דוחק אנושי".

"ומה את מתכוונת לעשות בנידון?" הפארק מתמלא עוד. אימהות,
ילדים, תינוקות, וגם אבות מיוזעים הרודפים אחרי ילדיהם במבוך
הצמחייה. עגלת הקפה שבפינה משמיעה מנגינות עליזות, ומושכת
אליה תור ארוך ומזדחל.

"ללכת, כמובן. תיכף אוריד את נטאשה מהקרוסלה ונזוז". הן
מתבוננות בהמון, החוגג את היום החופשי הראשון מזה תקופה ארוכה.
מזג האוויר השתפר, כבר לא חייבים להתעטף בכל סדרת
הסודרים-מעילים-כפפות-צעפים. מולן מסתובבת הקרוסלה בשילוב
חגיגי של אורות ומנגינות, וכשהיא מגבירה מהירות, שומעים גם את
צרחות ההנאה של הילדים והמבוגרים, הקשורים בנדנדות המתכת
התלויות עליה. הקרוסלה עולה תוך כדי סיבוב, מאטה, וגל הצרחות

שוכך לקראת המהירות הגוברת והולכת, תוך כדי שהיא מחליקה על צירה המרכזי.

"נטאשה מכורה לקרוסלה הזאת", אומרת מרי בזעף. "אני כל כך לא מרוצה מזה. המתקן הזה לא מתחזק כמו שצריך. הוא חורק, הוא עייף, יש מקומות שיש בו כבר בקיעים. דיברתי עם הצוות לפני שבוע, הם צחקו לי בפרצוף".

"אולי כדאי שתשלחי פנייה לראש העי---" צרחת אימים קוטעת את השיחה. מרי מכסה את עיניה בכפות ידיה, לפני שהיא מסירה אותן ורצה קדימה, נישאת על ידי אינסטינקט אימהי החזק ממנה עצמה. במנשא יושב התינוק, והיא מכניסה אותו היישר לתוך אזור הסכנה, לתוך הקרוסלה שקרסה לתוך עצמה, לתוך האנשים המעוכים שחלקם פרצו בזעקות וחלקם--- שותקים.

האזור נדחס בבת אחת בהמוני בני משפחה מבוהלים, המחפשים את יקיריהם. האחרים עומדים מסביב, מזועזעים, מתקשרים בתזזית לשירותי ההצלה, רועדים, חסרי מילים. הזוועה גדולה משאפשר להכיל.

"נטאשה, נטאשה, נטאשה - איפה את?" מרי זועקת, עוברת מנדנדה לנדנדה, גוהרת על פני גופות מפרכסות, דוחפת אנשים, מפלסת דרך בתוך ההמון. "נטאשה, איפה את? איפה את?" נראה לה שהיא סיימה כבר את כל הסיבוב. חלק מהנדנדות היו ריקות. אולי יושבیهן עפו למרחק. היא מרימה ראש כדי להביט מסביב, ומגלה לחרדתה את כובע הצמר האדום, המוכר, מושלך למרגלותיה.

הכובע הזה היה חבוש על נטאשה, כאשר היא עלתה לקרוסלה. היא רצתה להסיר אותו, אבל מרי לא הסכימה. פחדה על האוזניים שלה, שלא תחדור אליהן רוח חזקה מדי ותגרום לדלקת. נטאשה נאלצה להסכים.

"היא חייבת להיות כאן", מרי ממלמלת, לא יודעת את נפשה, כשזוג זרועות חסונות אווז בה, ומנסה להזיז אותה משם.

"הילדה שלי", היא צורחת, כשהיא מזהה את המעיל הכחול של השוטרים. "הילדה שלי היתה על הקרוסלה, הנה הכובע שלה, אני לא מוצאת אותה".

"לכי הצידה, עכשיו!" הקול פוקד עליה בתוקף. "לכי לשם, יש שם אזור של קבלת מידע. אולי כבר מצאו את הבת שלך ולקחו אותה לבית החולים. לכי, לכי".

האיש מרפה את אחיזתו ממנה, אבל כוחותיה לא עומדים לה, והיא קורסת עוד בטרם יסלק את ידיו. ידה האחת על התינוק התלוי עליה, וידה השנית על עיניה.

"אלונקה, לכאן!" צועק האיש, עדיין אוחז בה לבל תיפול.

"הילדה שלי... אל תפנו אותי לשום מקום, אני רוצה את הילדה שלי", הקול שלה גווע, נאלם, נעלם. מעל עיניה היא רואה את ליובה. "מצאת את נטאשה?" היא שואלת את ליובה, שמושיטה ידיים ומוציאה את אלכס הישן מתוך המנשא.

"לא, לא ראיתי אותה, חיפשתי... שאלתי בעמדת האינפורמציה, אף אחד לא ראה ילדה העונה לתיאור. היא כנראה עדיין כאן, בין הגופות".

"היא לא... היא לא מתה, היא חיה. אני בטוחה שהיא חיה", הפרמדיקים כבר מצמידים מסכת חמצן לאפה, ושרוויל של לחץ דם מתנפח על זרועה. אלכס בידיים בטוחות, ליובה מחזיקה אותו. נטאשה טרם נמצאה, מרי מרגישה את הכרתה מתערפלת. היא לא יודעת אם היא רואה נכון, או שמא היא כבר הוזה. אף מילה לא מצליחה לצאת מגרונה. רק עיניה עוקבות אחר אלונקה נוספת, עליה שוכבת ילדה קטנה ובלונדינית, שעד לפני דקות ספורות חבושה היתה בכובע צמר אדום.

איילת תולשת מן הגליל אשפתון ירוק, ונוטלת ליד את המספריים. חתך אחד באמצע התפר, שני חתכים בצדדים. הידיים שלה מיומנות,

היא לא צריכה להשקיע אפילו בדל מחשבה במה שהיא עושה. בזריזות היא משחילה את זרועותיה לתוך שקית האשפה הגדולה, תוחבת את ראשה פנימה ומוציאה אותו דרך החתך האחד, ואחר משחררת את הזרועות דרך שני חתכי הצד. היא מורידה בזהירות על עצמה את השקית כולה, והנה, היא עטופה יפה.

"חבל שאת לא עושה את זה בניילונים כחולים, כמו של זק"א", אומר מנדי מאחוריה.

"הו, הם לא נוחים... הם עשויים מניילון עבה וגס, והייתי נראית בהם כמו מומיה מצרית", היא מחייכת. בן הזקונים שלה נמצא בכל מקום ובשום מקום בו זמנית.

"עוד פעם ספריי?" הוא שואל. היא מהנהנת, והוא פותח את המחסן הקטן ומוציא את הארגזים. ארגז הצידוד, שני ארגזים של בקבוקי ספריי צבע – מסודרים להפליא על פי קשת הגוונים, וארגז נפרד לשני סוגים נוספים של ספריי: השקוף וה'אש'. היא שולפת את הקרש הארוך, ומציבה אותו בזהירות על שני ספסלי מתכת, משני הכיוונים. בתנועות בטוחות מוציאה איילת פרסומון ישן, חבילת טישו, מגבת קטנה, ערכת מכחולים ובקבוק טינר, דפי מדפסת ורצועות בריסטול.

"על מה את מציירת היום?" שואל מנדי.

"מצאתי מראה איפשהו, באחד השיטוטים שלי", היא עונה ומתכופפת מתחת למיטת הטיפול. היא שולפת משם מראה גדולה, נתונה במסגרת נאה. "היית מאמין שאנשים זורקים דבר כזה? היא כל כך יפה. אבל תראה, כאן בצד החל הצבע שלה להיפגם. כנראה זו הסיבה. מי שהוציא אותה היה קפדן עד מאד, כנראה".

"את רוצה לצבוע את המסגרת, או להשאיר אותה כמות שהיא?"

"עדיין איני יודעת". עונה איילת בכנות. "אתחיל, אראה לאן לוקח אותי הציר, ולפי זה אדע מה לעשות במסגרת... או שלא". היא

ממקמת את השרפרף הקטן ליד הדיקט הגדול, ומסדרת לה את האביזרים, באופן שכל אחד מהם יהיה נגיש לה, בלי לטרוח לחפש אחריו ברגעים הקריטיים של הציור.

"מרשה לי להישאר?"

"אם תעטה מסיכה... הגז המשתחרר מבקבוק הספריי אינו יפה לבריאות". מנדי יודע זאת. הוא מעווה את פניו, אבל חובש מסכה לבנה בעלת זוג מסננים בחזיתה. הוא מתמקם בדיוק מולה, ויודע שמרגע זה ואילך עליו לשבת דומם ושקט, יצוק כאילו היה פסל חי.

איילת יושבת מול המראה, עיניה עצומות. היא מעבירה בתוך ראשה מראות שונים בזה אחר זה. לבסוף היא בוחרת בספריי הכחול. מנדי מביט בה מרותק. אמא שלו לוקחת רצועות בריסטול, ומכסה את המחצית התחתונה של המראה. משקולות ברזל קטנות מצמידות את הבריסטול ומונעות תזוזה. אחר כך היא לוקחת מכסה עגול של צנצנת, אותו החזיקה עד כה בארגז הציד, מניחה אותו במרכז החלק שנותר גלוי, וסביבו מתיזה ספריי בתנועות קלות וכמעט בלתי מורגשות. אחר כך היא מניחה את המכסה בצד, לוקחת ליד ספריי כחול-עמוק וספריי תכלת, ומכסה את העיגול שנוצר במראה. התנועות שלה חלקות, מהירות. הספריי ניתז באופן שווה, אוורירי, נוגע-לא נוגע במראה, ולאט לאט מכסה אותה בשכבות צבע דקיקות ועדינות. התזה נוספת בלבן, בתחתית העיגול, ואחת בשחור, בראשו.

"זוז, חמודי", אומרת אמא, ומנדי יודע בדיוק למה. החלק הזה הוא המרהיב ביותר. איילת בוחרת ספריי אש מארגז השקופים. היא נוטלת ליד מצית בעל להב ארוך, מדליקה אותו, לוחצת על ראשו של בקבוק הספריי, ותוך רגע פורצת לשון אש ארוכה מתוך ידיה של אמא ועד לקצה הדיקט, המקום בו עמד מנדי עד לפני רגע.

אמא מוליכה את לשון האש כה וכה, ואחר כך מרפה מן המתז. האש נעלמת. אמא משתמשת בנפנף פלסטיק פשוט, כדי להרחיק את האדים העולים מן המראה.

"יבש", היא אומרת, מרוצה, כשקצה אצבעה הנוגע בעיגול הצבוע –
נשאר נקי.

אמא חוזרת ומכסה את העיגול במכסה הצנצנת, ומצמידה גם אותו
למקומו בעזרת משקולת ברזל. עכשיו היא לוקחת את שלושת
הצבעים: הכחול, הכחול העמוק והתכלת, ומתיזה על כל החלק הגלוי
שנותר במראה, והפעם בסדר הפוך. הכחול העמוק למעלה, הכחול
באמצע, והתכלת סמוך לרצועות הקרטון. מחצית המראה קיבלה צבעי
שמיים מרהיבים ביופיים.

ושוב לשון אש ארוכה ומהפנטת, ואמא בודקת את המצב. הצירור
יבש. אמא מסירה את מכסה הצנצנת ממקומו. גוף שמימי תלת ממדי
ניבט מתוך המראה.

"יפה, אני אוהבת את התוצאה", נאנחת איילת לעצמה.

"גם אני אוהב", מחייך מנדי לתוך פניה. "אמא, את יודעת שאת כמו
קוסמת? איך לכדת את השמיים לתוך המראה שלך?"

"ראית בדיוק, לא?" צוחקת אמא ונושקת על קצה אפו המנומש.
"ראית הכל, אז למה אתה שואל?"

"כי את קוסמת", הוא מתעקש. "אף אחד אחר לא מצליח לקחת
כמה בקבוקי צבע ולהפוך אותם לשמיים יפים כאלו".

"אוו, זה מאד נעים לי שאתה מתפעל מהיצירה שלי". איילת
מחייכת ומסירה בזהירות את רצועות הבריסטול.

"עכשיו ניצור כאן אגם מלאכותי קטן ומקסים. בדיוק כמו זה שהיה
בביוגרדאדסקה גורה". אומרת איילת כמו לעצמה. "ואחר כך נצייר סביבו
יער, בדיוק כמו שהיה שם, ומזח עץ... אני רוצה שהצירור הזה יהיה תלוי
מול העיניים שלי. אני לא יכולה לשכוח מה שהיה שם".

מנדי מחייך לעצמו. אמא חזרה אחרת, אחרי המסע שלה למונטנגרו.
היא סיפרה על החוויות שלה שם בעיניים זוהרות, אבל לא זוהרות כמו

תמיד, כשהיתה חוזרת מנסיעות אל הטבע הפראי שברא השם במוקדי הטילים השונים שערכה. העיניים שלה היו זוהרות באופן אחר, הסיפורים היו אחרים, וגם השתיקות היו אחרות. מנדי יודע שהרבה שאלו אותה על זה, אבל גם אם האחרים שמעו תשובות שהניחו את דעתם, דעתו שלו לא נחה.

הוא לא יודע, ואולי לעולם לא ידע, מה היה שם, בארץ המזרה שאפילו את שמה קשה לו להגות.

איילת תולשת פיסות של נייר מערימת דפי המדפסת שלה, מקפלת אותן בזריזות, מתיזה על המראה שורה של צבעים, ותוקפת אותם בפיסות הנייר המשולשות שלה. מול עיניו הופכים כתמי הצבע לשרשרת הרים, ששלג מעטר את פסגתם.

"השלג היה בביגרה-גורה הזאת? לא סיפרת שהוא היה יותר למעלה, ליד ז'אבליאק?"

"ביוגראדסקה גורה", מתקנת אמא בסבלנות. "ו- נכון, השלג היה למעלה, אבל גם מכאן ניתן היה לראות את ההרים ואת שלג העד על ראשם. לכן אני מציירת אותם גם כאן".

"למה את לא מסתכלת בתמונות שהבאת משם?"

"התמונה מול עיניי, מנדי", אומרת אמא לאט, ושוב חוזר המבע המוזר לעיניה. "יש רגעים שלא שוכחים. ברגעים כאלו זוכרים הכל, כאילו נצרב המראה בתודעה על כל פרטיו..." היא מדברת כבר לעצמה, כשהיא מושכת אליה את השרפרף, מתיזה שלושה צבעי ירוק על חוברת הפרסומות, ואוספת משם צבע במכחול מניפה. העצים צומחים על הציור באותו קצב שאמא טופחת במכחול על גבי המראה. סדרה של טפיפות קלות, מחושבות היטב. עוד צבע, עוד טפיפות. צהוב ולבן נותנים נגיעות עדינות, המדגישות את האזורים החשוכים של העצים.

אמא רוכנת לארגז הציוד ושולפת פיסה של ספוג. תולשת ממנו חתיכה ומספיגה בה במהירות את הצבע מעלון הפרסומת. אחר כך,

בטיפפות עדינות עוד יותר, היא מכסה את גזעי העצים בטחב. הספוג יוצר נקודות־נקודות, המקנות לטחב מראה טבעי.

"את העץ עם החור אני לא יכולה לצייר כאן", היא אומרת באכזבה. ספק לעצמה ספק למנדי. "בשבילו אני צריכה ציור אחר, בקנה מידה אחר". היא לוקחת מכחול חדש מצנצנת הטינר, ושולחת גזע עבה אל תוך האגם. אחר כך היא מצפה גם אותו בטחב ירוק.

"איך תציירי את השבילים באדום וירוק?" שואל מנדי, סקרן. אמא הביאה הביתה סדרה של אבנים קטנטנות מן השביל הזה. ששם. חלקן אדומות וחלקן ירוקות. אבנים טבעיות, מחצבים, מאדמת האזור. ארץ ההרים השחורים התבררה כצבעונית בהרבה. אמא מחייכת. עוד כמה התזות, עוד חתיכה תלושה מן הספוג. השבילים הופיעו, ולאחריהם מזח העץ.

הפנים של איילת לובשות הבעה, שמנדי למד להכיר מאז חזרה אמו ממונטנגרו. היא לא רואה ולא שומעת שום דבר ממה שנעשה סביבה. היא חוזרת לגמרי, ברוחה ובנפשה, לאותם ימים.

מה היה שם? מנדי לפחות יודע שהוא אינו יודע. כל השאר – אינם יודעים אפילו את זאת.